

Bruselj, 14. junij 2024
(OR. en)

10980/24

JAI 992
COPEN 311

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10253/24
Zadeva:	Sklepi Sveta o boju proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu: vzpostavitev pravosodne mreže za organizirani kriminal

Svet (pravosodje in notranje zadeve) je na zasedanju 13. in 14. junija 2024 odobril sklop sklepov Sveta z naslovom „Boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu: vzpostavitev pravosodne mreže za organizirani kriminal“. Besedilo, ki ga je odobril Svet, je v prilogi.

Sklepi Sveta

„Boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu:

vzpostavitev pravosodne mreže za organizirani kriminal“

Uvod

Splošno vprašanje

1. Organizirani kriminal, vključno z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami, predstavlja veliko grožnjo evropskim državljanom, podjetjem in institucijam, pa tudi evropskemu gospodarstvu in varnosti držav članic. Organizirane kriminalne združbe vse pogosteje uporabljajo skrajno nasilje, vdor v zakonito gospodarstvo in korupcijo, s čimer spodkopavajo pravno državo in ogrožajo temelje naših demokracij.
2. Cilj strategije EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025¹ je okrepiti sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodno sodelovanje, boriti se proti strukturam organiziranega kriminala in kaznivim dejanjem, ki jih je treba prednostno obravnavati, odpraviti dobiček od kriminalnih dejavnosti ter zagotoviti sodoben odziv na tehnološki razvoj. Strategija EU na področju drog za obdobje 2021–2025² in akcijski načrt EU za boj proti drogam za obdobje 2021–2025³ zagotavljata splošni politični okvir za politiko na področju drog. V njiju je uporabljen na dokazih temelječ, celovit, uravnotežen in večdisciplinaren pristop k pojavu drog na nacionalni ravni, ravni EU in mednarodni ravni. V novejšem dokumentu – sporočilu Komisije o načrtu EU za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu⁴ so določeni ukrepi za okrepitev odpornosti logističnih vozlišč, tudi z zavezništvom evropskih pristanišč, razbitje kriminalnih mrež z visokim tveganjem, preprečevanje in mednarodno sodelovanje.

¹ 8085/21 + ADD1.

² Strategija EU na področju drog za obdobje 2021–2025: UL C 102I, 24.3.2021, str. 1

³ Akcijski načrt EU na področju drog za obdobje 2021–2025: UL C272, 8.7.2021, str. 2

⁴ 14114/23.

3. Na podlagi tega okvira in glede na vse bolj zaskrbljujoče razmere na področju drog je nujno treba sprejeti učinkovite ukrepe za boj proti organiziranemu kriminalu, povezanemu z drogami, in sicer s skupnimi prizadevanji držav članic, institucij in agencij EU ter z večplastnim pristopom. V teh sklepih so obravnavani vidiki teh ukrepov, ki se nanašajo na vzpostavitev namenske pravosodne mreže za obravnavanje nastajajočih trendov in groženj zaradi organiziranega kriminala.

Pravosodno sodelovanje

4. Kriminalne mreže in njihove nezakonite dejavnosti pogosto spadajo pod več različnih jurisdikcij. Za boj proti kriminalnim mrežam in njihovim poslovnim modelom po vsej EU morajo pravosodni organi okrepiti sodelovanje in izmenjavo informacij med vsemi državami članicami. Eurojust ima pri tem pomembno vlogo, saj podpira in krepi usklajevanje in sodelovanje med nacionalnimi preiskovalnimi organi in organi pregona v zvezi s hudimi kaznivimi dejanji.
5. Izmenjavo informacij in sodelovanje med pravosodnimi organi pri zapletenih čezmejnih preiskavah organiziranega kriminala bi lahko okrepili z ustanovitvijo pravosodne mreže specializiranih tožilcev iz držav članic, ki bi se lahko opirala na delo Eurojusta, Evropske pravosodne mreže v kazenskih zadevah (EJN) in drugih deležnikov, ter bila z njim usklajena. Ministri in ministrice za pravosodje držav članic so na neformalnem ministrskem srečanju 26. januarja 2024 izrazili jasno podporo tej zamisli.
6. Takšna mreža, ki bi imela na voljo ustrezna in zadostna orodja in vire, bi lahko evropskim pravosodnim organom zagotovila učinkovito podporo in smernice glede pomembnih vprašanj, kot so:
 - določanje in evidentiranje trendov in načinov delovanja organiziranih kriminalnih združb;
 - strateške smernice za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu;

- iskanje priložnosti v konkretnih primerih za nadaljnje olajšanje operativnega dela Eurojusta, skupnih preiskovalnih skupin (JIT) in organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, tudi kar zadeva priprave, potrebne za ustanovitev skupne preiskovalne skupine, v skladu z veljavnim pravnim okvirom in brez podvajanja nalog drugih akterjev;
- posledice raznolikega pravnega okvira v Evropi in zunaj nje.

Sklepi Sveta

Splošni premislek o vzpostavitvi omrežja

1. Vzpostaviti bi bilo treba evropsko pravosodno mrežo za organizirani kriminal (v nadaljnjem besedilu: mreža), ki bi morala biti vozlišče specializiranega strokovnega znanja v podporo pravosodnim organom na področju organiziranega kriminala. Mreža bo združevala nacionalne strokovnjake, ki vodijo kazenske preiskave, predvsem tožilce, in, če je ustrezno glede na nacionalni okvir, preiskovalne sodnike ali uslužbence organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja.
2. V ta namen bo mreža predvsem olajšala in okrepila sodelovanje med pristojnimi pravosodnimi organi, ki se ukvarjajo z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami in organiziranim kriminalom, ter morala bi imeti možnost izkoriščati metode, razvite v okviru drugih instrumentov EU, kot je EMPACT. Mreža bo tako zagotovila učinkovito združevanje virov, preprečevanje podvajanja prizadevanj ter popolno spoštovanje obstoječih struktur in pristojnosti, zlasti v okviru Eurojusta, Europolu in Evropske pravosodne mreže.
3. Zagotoviti bi bilo treba, da bo lahko mreža delovala neprekinjeno, kar ji bo omogočilo hitro odzivanje na spreminjajoče se dejavnosti organiziranih kriminalnih združb. Strokovno in drugo znanje, ki jih bo razvila mreža, bi morali biti trajni. Da bi to dosegli, naj Eurojust glede na razpoložljive vire organizira mrežo v svojih prostorih.

Naloge mreže

4. Glede na raznolikost dejavnosti organiziranih kriminalnih združb ima mreža široka pooblastila za obravnavanje vseh vidikov boja proti organiziranemu kriminalu. V tem smislu ima mreža prožen mandat, ki ji omogoča, da izbere posebne usmeritve za svoje dejavnosti v skladu s spreminjajočimi se kriminalnimi trendi in grožnjami.
5. Priporoča se, da bi se mreža najprej prednostno osredotočila na vozlišča za nedovoljeno trgovino z drogami, zlasti na morska pristanišča in druga logistična vozlišča, ki jih organizirane kriminalne združbe uporabljajo za uvoz prepovedanih drog in njihov prevoz prek Unije.
6. Mreža bo v tesnem sodelovanju z Eurojustom in drugimi ustreznimi akterji zlasti:
 - a) omogočala izmenjavo strokovnega znanja, najboljših praks ter drugega ustreznega znanja in izkušenj pri preiskovanju in pregonu organiziranega kriminala, vključno s praktično uporabo veljavnih pravnih okvirov in ustrezne sodne prakse ter učinkovitim čezmejnim pravosodnim sodelovanjem;
 - b) izmenjevala informacije o splošnem razvoju dogodkov in trendih ter, brez poseganja v veljavno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo, neosebne informacije, ki se lahko vključijo v operativne dejavnosti Eurojusta in nacionalnih pravosodnih organov ter se pri njih uporabijo, zlasti v okviru skupnih preiskovalnih skupin (JIT);
 - c) spodbujala dialog med različnimi akterji in deležniki, ki imajo vlogo v boju proti organiziranemu kriminalu, kot so Europol, Eurojust in EJT, brez podvajanja prizadevanj ter ob polnem spoštovanju obstoječih struktur in pristojnosti;
 - d) tvorila vozlišče specializiranega strokovnega znanja.

Organizacija

7. Eurojust bo zagotovil, da bo delo mreže usklajeno z njegovim delom in delom drugih struktur ter bo zagotavljal logistično in operativno podporo, potrebno za naloge iz točke 6.
8. Mreža bi se morala redno sestajati glede na potrebe članov, načeloma pa dvakrat letno, seje pa bi gostil Eurojust. Prvo sejo bi bilo treba organizirati kot pilotni dogodek z ad hoc financiranjem v drugi polovici leta 2024. V najboljšem primeru bi se mreža morala osredotočiti na zelo aktualno vprašanje boja proti organiziranemu kriminalu na področju drog, ki je povezan z nezakonitim uvozom drog prek evropskih morskih pristanišč in drugih logističnih vozlišč.
9. Delo mreže bo temeljilo na programu, pripravljenem v prvem četrtletju vsakega drugega leta v posvetovanju z ustreznimi institucijami, agencijami in organi EU ter ob upoštevanju razpoložljivih analiz in ocen tveganja, kot je poročilo Europolu o dekodiranju kriminalnih mrež. Kljub temu bi bilo treba mreži omogočiti prožnost, da dela tudi na drugih področjih, ki niso navedena v programu, kadar bi to upravičevale razmere.
10. O dodeljevanju sredstev za namene mreže bi morali odločati proračunski organi brez poseganja v prihodnji večletni finančni okvir. Svet glede na navedeno poziva Komisijo in Eurojust, naj pravočasno preučita in pripravita finančne in druge praktične vidike in modalitete, potrebne za funkcije in naloge mreže, ob upoštevanju dodelitve proračunskih sredstev in človeških virov obstoječim mrežam in strukturam.
11. Zdi se, da bo z vzpostavitvijo stalne podporne strukture za mrežo zadovoljena resnična in nujna potreba po kvalificirani podpori za mrežo. Pogoje za vzpostavitev takšne podporne strukture bi bilo treba prednostno preučiti.

12. V skladu s sklepi Sveta „Sinergije med Eurojustom in mrežami, ki jih je vzpostavil Svet na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah“ z dne 18. junija 2019, naj bi se razvile sinergije med mrežo in Eurojustom ali med mrežo in drugimi mrežami⁵. Prav tako Svet poziva Komisijo, naj zagotovi sinergijo med različnimi pobudami iz načrta, specifično med to mrežo in ukrepi, ki jih je sprejelo zavezništvo evropskih pristanišč.
13. Vsaka država članica naj v skladu s svojim nacionalnim postopkom imenuje vsaj enega nacionalnega predstavnika, predvsem iz tožilcev, z ustreznim strokovnim znanjem za sodelovanje v mreži. Država članica lahko imenuje tudi preiskovalnega sodnika ali uslužbenca organa preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, če je to primerno glede na nacionalne okoliščine.
-

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XG0618(01))